



Списание за наука

„Ново знание“

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Академично издателство „Талант“

*Висше училище по агробизнес и развитие на
регионите - Пловдив*

New Knowledge

Journal of Science

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Academic Publishing House „Talent“

*University of Agribusiness and Rural Development
Bulgaria*

<http://science.uard.bg>

TAX POLICY IN SPORTS

Kiril Borisov

University of agribusiness and rural development, Plovdiv, Bulgaria

Abstract: The article examines good practices and opportunities for tax relief in sports. Tax payments are considered as costs to the sports organization and in this connection the current question of their reduction has been raised. Some of the tax and customs tax reliefs, sponsorship tax treatment and double taxation issues are presented. The conclusions emphasize the importance of the fiscal policies implemented by the state in the context of strategic orientations in socio-economic development and the instruments for achieving the goals set.

Keywords: sport, tax policy, tax breaks.

ДАНЪЧНАТА ПОЛИТИКА В СПОРТА

Кирил Борисов

Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив

Резюме: Статията разглежда добри практики и възможности за данъчни облекчения в спорта. Данъчните плащания са разгледани като разход за спортната организация и в тази връзка е поставен актуалният въпрос за тяхното намаляване. Представени са някои облекчения, предвидени в данъчното и митническото облагане, въпроси, свързани с данъчното третиране в спонсорството и двойното данъчно облагане. Изводите акцентират на значението на прилаганата от държавата бюджетна и данъчна политика в контекста на стратегическите ориентири в социално-икономическото развитие и инструментите за постигане на поставените цели.

Ключови думи: спорт, данъчна политика, данъчни облекчения.

ВЪВЕДЕНИЕ

Една от централните задачи на всеки финансов мениджър в спортната организация е тази да допринесе за осигуряване на максимизиране на печалбата и да се минимизират разходите. Данъчните плащания, които са задължителни по своя характер и отиват в приход на бюджета от всичките му равнища, както в страната, така и в чужбина, безусловно представляват разход за спортната организация. По същия начин, както и за всички останали видове разходи, така и за данъчните плащания се търсят възможности за тяхното съкращаване. На пръв поглед това изглежда невъзможно, като се има предвид фактът, че размерът на всеки данък, определен със закон, има задължителен и безвъзмезден характер.

На практика, определянето на данъчните норми и правила на облагането са строго регламентирани от данъчното законодателство. Пак там са включени и някои възможности за данъчни облекчения към някои данъкоплатци, които понякога съществено облекчават данъчно задължените лица, а често пъти дори и напълно ги освобождават от плащания към бюджета на определни видове данъци, мита, такси и др.

ДОБРИ ПРАКТИ И И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДАНЪЧНИ ОБЛЕКЧЕНИЯ В СПОРТА

Във връзка с това можем да посочим някои възможности, които самото законодателство позволява в посока намаляване на данъчното бреме в спорта:

А. Облекчения, предвидени в данъчното и митническото облагане

В много държави, данъчно законодателство предвижда за организациите от сферата на спорта и за отделни спортисти определени данъчни и митнически облекчения. Подобни облекчения се изразяват в намаляване на облагането при положение, че е направена инвестиция, в намаляване на размера на данъка върху печалбата, намаляване или освобождаване от данък върху добавената стойност, в отмяна или намаляване на митническите сборове. Такива мерки позволяват съществено да се намалят цените на спортните стоки и услуги, които имат силно изразено социално значение за най-широк кръг от населението.

В Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) липсват дефиниция и специални разяснения за спонсорството. Не е дадена легална дефиниция на термина и в друг нормативен акт. Затова единствената възможна дефиниция е тази, която се е създавала като обичайна и установила се в практиката. Според разбиранията, наложили се в процеса на практиката, разликата между дарението и спонсорството е в безвъзмездния му или съответно възмезден характер. При спонсорството е прието, че стойността на даденото от спонсора не надхвърля полученото обратно от спонсорираното лице. Докато когато се прави дарение, се има предвид, че полученото обратно, във вид на услуга например, е по-малко от стойността на даденото.

Б. Данъчно третиране в спонсорството

Данъчното третиране на *разходите за спонсорство* се опира единствено на регламентирани хипотези в Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО). Когато срещу предоставената сума или средства се предоставя еквивалентна насрещна престация под формата на рекламна услуга, то тогава рекламната услуга се отнася като счетоводен разход за реклама. Когато обаче разходите, които са начислени не са еквивалентни, а превишават стойността на предоставената рекламна услуга, то размерът на това превишение се третира като разход за дарение и затова се спазват условията на чл. 31 от ЗКПО, за да бъде признат този разход за данъчни цели.

При спонсорството, в повечето случаи срещу получената сума, лицето, което е спонсорирано, предоставя вид рекламна услуга, под една или друга форма, на спонсора. Евентуалното превишение на разхода за спонсорство над стойността на услугата се третира като безвъзмездна услуга и заради това частта на превишението се отнася като дарение.

В България няма закон, който да регламентира пряко спонсорската дейност и поради тази причина се прилагат в много от случаите различни данъчни закони (*Закон за лицата и семейството, Закон за задълженията и договорите, Закон за корпоративното подоходно облагане*). Необходимо е приемане на закон за спонсорството и дарителството, който да се отнася и до спорта.

Българското законодателство предвижда данъчни облекчения в случай на *дарения от страна на физически и юридически лица* към юридическите лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност. Дарителите, юридически лица, задължени по Закона за корпоративното подоходно облагане, могат да отчетат направените дарения като разходи¹. Ако даренията са в размер до 10% от положителния финансов резултат, с тях пряко се намалява финансовият резултат. Физическите лица, при подаване на данъчна декларация, могат да си намаляват данъчната основа, за да им се възстанови данъкът, ако са по трудови правоотношения или да си намалят данъка, ако са самоосигуряващи се лица². Очевидно решението за дарителство е свързано с много условия, което го прави неефективно.

В Унгария търговски дружества, които инвестират безвъзмездно финансови средства в утвърдени планове за развитие на пет конкретни спорта (футбол, хандбал, баскетбол, водна топка и хокей на лед), получават значителни данъчни облекчения, които се изразяват в следното:

- а) безвъзмездната субсидия, която дадена компания направи в един от тези пет спорта, се признава изцяло като разход за целите на данък печалба;
- б) допълнително, в зависимост от размера и вида на субсидията, компанията получава пълно или частично освобождаване от данъчно облагане на данък печалба.

Бенефициенти на тази схема за подпомагане на спорта са Националният спортен институт на Унгария, националните федерации по горепосочените пет вида спорт, а така също и аматьорски и професионални спортни клубове-членове на тези национални федерации³.

През 2012 г. по предложение на Министерството на културата, медиите и спорта английското правителство въвежда данъчни облекчения за чужди спортисти, които се състезават на Острова. Целта на въведените облекчения е да се привлекат във Великобритания най-големите имена в спорта.

Немаловажно значение имат също така и облекченията в частта за подоходното облагане. Много от спортистите, които сключват договори с чуждестранни спортни клубове, получават значителни суми като възнаграждение и премии, а така също и ценни награди (напр. под формата на скъпи автомобили). Нерядко на показалите високи резултати спортисти на големи състезания се изплащат премии от Националния олимпийски комитет.

В. Двойното данъчно облагане

Отивайки на работа извън границите на страната си, спортистите и треньорите са длъжни да заплащат данъци в тези страни, в които са получили своите доходи. По същество това е въпросът за *двойното данъчно облагане*. За отмяна на двойното данъчно облагане на

¹ ЗКПО, чл. 31 ал. 1, т. 14.

² ЗДДФЛ, чл. 22 ал. 1 л).

³ http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2011/11/28/1214543_danuci_za_zdrave/ (видяно на 23.11.2019).

доходите българската държава е пописала с редица държави двустранни споразумения⁴. Значението на подобни споразумения се състои в това, че веднъж обложен даден доход, той не подлежи на повторно облагане.

Съществуват два основни начина за разрешаване на проблема с двойното данъчно облагане:

Първият начин предполага пълно освобождение на спористите или спортната организация от данъци, които вече са били заплатени в една от държавите-участнички в договора за избягване на двойното данъчно облагане. Системата за освобождаване от данъци при наличието на съответно споразумение се използва в Холандия, Австрия, Швейцария, Франция, Норвегия, Русия и др.

Вторият начин за решаване на проблема с двойното данъчно облагане се състои в това, че ако спортистът или спортната организация са заплатили данъка в чужбина, той се приспада от сумата на дължимите в страната си данъци. По този начин, ако зад граница спортистът е заплатил данъка върху получените доходи и сумата на платения данък превишава сумата на дължимия данък в страната си, тогава той изцяло се освобождава от плащането на данък. Обратното, ако плащанията в чужбина са по-малки от тези, които дължи в страната си, то в своята страна спортистът трябва да доплати полагащата се разлика. Тази система е известна под названието *данъчен кредит* и се практикува в САЩ, Япония, Ирландия, Гърция и в редица други държави.

В много държави на местните органи на властта е предоставено правото да приемат решение за въвеждане на своята територия на местни данъци и такси, а така също и да въвеждат облекчения по тези плащания за отделни категории юридически и физически лица. Например във Франция общинските власти практикуват освобождаване на спортно-зрелищните мероприятия от заплащане на данъци и предоставят на спортните организации правото на безплатно поставяне на реклами и бюфети на стадионите. В Русия от началото на 2020 г. по Закона за облагане на доходите на физическите лица се предвижда намаляване на облагаемия доход за сметка на разходите, направени за спорт до 120 000 рубли⁵.

Считаме за силно въздействаща мярка въвеждането на данъчни облекчения за:

– физическите лица: намаляване на облагаемия доход с размера на направените разходи за спорт (напр. покупка на абонаментни карти за спортни занимания, разходи за участие в спортни състезания и др.);

– за спортните организации: освобождаване от данък върху печалбата, при условие че тя е получена от спортна дейност, за която организацията е лицензирана.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализът на опита по отношение на правното регулиране на физическата култура и спорта, в това число на някои мерки за данъчна подкрепа, позволява да се направи извод, че в основата им лежат приоритетите на социалната политика, в това число и в сферата на физическата култура и спорта, здравеопазването, на социалното осигуряване, образование, заетостта и пр. При това се отчита прилаганата от държавата бюджетна и данъчна политика.

Съществена роля в това отношение играят стратегическите ориентири в социално-икономическото развитие и инструментите за постигане на поставените задачи, записани в националните програмни документи в областта на физическата култура и спорта, на бюджетната и данъчната сфера, както и на социалната политика на държавата.

⁴ Към септември 2013 РБългария има подписани споразумения за отбягване на двойното данъчно облагане с 64 държави в света. www.nap.bg/page?id=166.

⁵ Равнява се на 3.464 BGN по курса на БНБ към 15.09.2019.

ЛИТЕРАТУРА

1. Калайков, Й. (2010). Технология на финансирането (понятия и механизми) С., изд. „Авангард“.
2. Кръстев, Б. (2013). Финансов анализ. ВУАРР - Пловдив.
3. Цанев, Ст. (2004). Спортът в европейската перспектива на България. „Ново време“, бр. 5, с. 125-131.

Нормативни документи

4. Закон за данъците върху доходите на физическите лица
5. Закон за задълженията и договорите
6. Закон за корпоративното подоходно облагане
7. Закон за лицата и семейството

Интернет ресурси

8. http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2011/11/28/1214543_danuci_za_zdrave/ (видяно на 15.09.2019)
9. www.nar.bg/page?id=166 (видяно на 15.09.2019)